

Nummer Toegang: 1.11.06.04

**Collectie A. Gijssels: Overzicht van microfilms en
fiches van elders berustende archiefbescheiden
1601 - 1647**

This findingaid is written inDutch

I N H O U D S O P G A V E

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF INHOUD EN STRUCTUUR VAN HET ARCHIEF	5
Aanwijzingen voor de gebruiker	7
Citeerinstructie	7
Archiefvorming	9
Inhoud en structuur van het archief	11
Collectie A. Gijssels	11
BESCHRIJVING VAN DE ARCHIEFBESTANDELEN	13

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF**Naam archief:**

Collectie A. Gijssels: Overzicht van microfilms en fiches van elders berustende archiefbescheiden.

Periode:

1601 - 1647

Archiefbloknnummer:

GE 104

Omvang:

-

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het betreft hier microfilms van de collectie A. Gijssels, verworven in 1967 door de Eerste Afdeling van het toenmalige Algemeen Rijksarchief.

AANWIJZINGEN VOOR DE GEBRUIKER***CITEERINSTRUCTIE***

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het geraadpleegde archief tenminste eenmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met de verkorte aanhaling:

VOLLEDIG:

Nationaal Archief (NA), Den Haag,

Collectie A. Gijssels: Overzicht van microfilms en fiches van elders berustende archiefbescheiden.

nummer toegang 1.11.06.04, inventarisnummer ...

VERKORT:

NA, Collectie A. Gijssels 1.11.06.04 , inv. nr.....

ARCHIEFVORMING

Aert of Aernout of Artus Gijsels is omstreeks 1593 geboren in de provincie Gelderland en overleed in 1676 in Mödlich, nabij Lenzen (Brandenburg).

Op 16-jarige leeftijd gaat Gijsels naar zee, in dienst van de Oostindische Compagnie, kamer Zeeland. In 1618 brengt hij het tot opperkoopman op Ambon. In 1621 keert hij terug naar Nederland als kapitein van de "Walcheren" en commandeur van de retourvloot. Vanaf 1629 verblijft hij gedurende 9 jaren in Indië, waar hij de functie van gouverneur van Ambon en later die van raad van Indië bekleedt. In 1641 voert hij als tijdelijk vice-admiraal het gezag over een vloot van 20 schepen voor een expeditie op de kust van Portugal tot steun van de opstand van Portugal tegen Spanje. Door zijn voorstellen tot het oprichten van een niet-Nederlandse Oost-Indische Compagnie komt hij in contact met de keurvorst van Brandenburg, die hem benoemt tot geheimraad. Gijsels was zijn raadgever in koloniale en maritieme zaken. In 1651 krijgt Gijsels Lenzen in erfpacht van de keurvorst van Brandenburg.[1]

1. Nieuw Nederlands Biografisch woordenboek, I blz. 1010.

INHOUD EN STRUCTUUR VAN HET ARCHIEF***COLLECTIE A. GIJSSELS***

Het betreft hier microfilms van de collectie A. Gijssels, welke berust in de Badische Landesbibliothek te Karlsruhe. Deze microfilms zijn in 1967 door de Eerste Afdeling van het toenmalige Algemeen Rijksarchief verworven (Aanwinsten 1967 III)

De collectie A. Gijssels staat beschreven in Die handschriften der grossherzoglich Badische Hof- und Landesbibliothek in Karlsruhe, Die Karlsruher Handschriften, IV. Karlsruhe, 1896. Deze beschrijving is een uittreksel van E.F. Kossmann, "Hollandsche Handschriften te Karlsruhe" in: De Nederlandsche Spectator, 1888, nr. 9. Het onderstaande overzicht is gebaseerd op deze beschrijvingen. Het onderstaande overzicht is gebaseerd op deze beschrijvingen. De beschrijvingen zijn ingekort en taalgebruik en spelling zijn aangepast aan hedendaags gebruik.

Bij de microfilms van de Collectie A. Gijssels bevindt zich een film van archiefbescheiden uit het Grossherzoglich Haus- und Staatsarchiv, die worden bewaard in het Generallandesarchiv Karlsruhe. (film nr. zelfbediening 3714) Deze stukken staan beschreven in een toegang, aanwezig in het Generallandesarchiv Karlsruhe.[3]

In het onderstaande overzicht staan voor iedere beschrijving twee cijfers, respectievelijk het (de) inventarisnummer(s) en het (de) nummer(s) van de film(s) in de studiezaal zelfbediening. Aan het eind van iedere film zelf staat welke inventarisnummers op de films zijn opgenomen. Op de films staan verder geen aanwijzingen. Op de studiezaal van de kaartenafdeling van het Nationaal Archief bevindt zich een band met foto's van kaarten uit de collectie A. Gijssels.

3. Een uitgebreide beschrijving van deze stukken is te vinden in: Zeitschrift für die Geschichte des Oberrheins Bd. 41, 1887, p. 129-200.

- 462 - 4643698 - 3699** Kopieboek van de generale brieven van A. Gijssels, sinds zijn vertrek uit het vaderland, 1629 december - 1637?
Zie ook: filmnr.3710, inv.nr. 490.
- 4653699** Kopieboek van de particuliere brieven, 1629 december 16 - 1637
Zie ook: film nr. 3700, inv.nr. 468.
- 466 - 4673699 - 3700** Kopieboek van generale missiven en instructies, verzonden naar verscheidene kwartieren gedurende het gouvernement van Van Diemen, 1635 december 22 - 1637 december 21
Zie ook: film nrs. 3701-3702, inv.nrs. 469-473.
- 4683700** Kopieboek van de particuliere brieven, 1629 december 16 - 1637
Zie ook: film nrs. 3699, inv.nrs. 465.
- 469 - 4733701 - 3702** Kopieboek van generale missiven en instructies, verzonden naar verscheidene kwartieren gedurende het gouvernement van Van Diemen, 1635 december 22 - 1637 december 31
Zie ook: film nrs. 3699 - 3700, inv.nrs. 466 en 467.
- 4743702** Instructies voor Generaals en Raden van Indië, 1517 augustus 22 en 1635 maart 15
- 4753703** Inkomsten van 's lands middelen in Batavia, 1630 - 1637
- 4763703** Journalen van de tochten door A. Gijssels gemaakt in Ambon, 1631 - 1635
Zie ook: film nr. 3704, inv. nr. 479.
- 4773703** Verbaal van gouverneur A, Gijssels, betreffende Ambon en Banda, 1635
- 4783704** Remonstrantie of verbaal van A. Gijssels, ordinarisraad van Indië, gewezen gouverneur, over de dit jaar naar het vaderland gaande retourschepen. Journaal, gehouden door ordre van A. Gijssels gedurende zijn reis vanuit stad en kasteel Batavia [-] naar de Nederlanden [-], beginnende, 10 december 1637. zonder datum
Getekend: Amsterdam desen 18en augustij 1638.
- 4793704** Journalen van tochten door A. Gijssels gemaakt in Ambon, 1631 - 1635
Zie ook: film nr. 3703, inv. nr. 476.
- 4803705** Deductie van Gijssels voor de gouverneur-generaal Van Diemen betreffende de stand van zaken van de eilanden en deperenties van Ambon alsmede ter hand genomen zaken, Remonstrantie (betoog) van Gijssels, Extract uit het journaal of dagregister van de gouverneur-generaal Van Diemen, gehouden tijdens de tocht naar Ambon tot bestraffing van de rebellen, Journaal van de tocht naar Luciella, 1636 november 1637 januari 27 1637 januari 19 - ?1637 januari 25

- 4813705** Instructie voor de koopman Dirck Steur en de raad voor hun reis met het jacht Vlielandt naar Pegu, Kopie uit het dagregister van Dirck Steur, gehouden tijdens de reis naar Pegu, anno 1635
- 482 - 4833706** Verbaal van de staat van Indië gedurende het gouvernement van Van Diemen, 1636 en 1637
- 4843707** Memoriaal of dagregister van het gepasseerde op Ambon gedurende het gouvernement Gijssels, Notitie van ammunitie van oorlog in het kasteel Victoria, omliggende plaatsen en elders op Ambon. Partikuliere memoires van A. Gijssels, met aantekeningen over verschillende eilanden. 1630 december 15 - 1634 juni 25
In het geheel autograaf.
- 4853708** Kort relaas betreffende de successen in de handel, enz. Generale beschrijving van Indië [van Johan van Twist, vgl. Begin ende voortganch der Oost-Indische Compagnie II]. Remonstrantie (betoog) aan de gouverneur-generaal en de raden van Indië [door Johan van Twist], Publicatie van Johan Cooper Commandeur over de vloot van defensie op de kust van Indië, etc. Relaas van de opperkoopman en fiscaal Johan van Twist betreffende de reis met de vloot van defensie naar de kust van Indië en zijn legatie aan de koning van Visiapour, Remonstrantie (betoog) van het koninkrijk van Malabar. Notitie betreffende de Bengaalse reis. 1635 1637 1637
- 4863708** Vervolg van het dagregister van het kasteel Zeelandia op het eiland Formosa, beginnende, Verbaal betreffende het keizerrijk Japan, samengesteld op het comptoir Nagasaki uit van aldaar gekomen adviezen. Verbaal van de handel van de Compagnie in het koninkrijk van Tonkin, samengesteld uit de dagregisters van de koopman Isaac Sobijz (?) en de adviezen door de koopman Antonio van Brouckhorst, Vervolg van het verbaal van Malakka, begonnen en geëxtraheerd uit de missive van de gouverneur Jeremias van Vliet. 1643 juli 12 1643 en 1644 1644 augustus 7
- 4873709** Kopieboek van missiven van de gouverneur-generaal en raden van Indië, 1632 december 1 - 1634 augustus 15
Zie ook: zelfde film nr., inv.nr. 489.
- 4883709** Sententieboek van gouverneur Artur Gijssels gedurende zijn bestuur op Ambon, 1631 juli 1 - 1633 december 19
- 4893709** Kopieboek van missiven van de gouverneur-generaal en raden van Indië, 1636 december 28
Zie ook: zelfde film nr., inv. nr. 487.
- 4903710** Kopieboek van de generale brieven van A. Gijssels, sinds zijn vertrek uit het vaderland, 1629 - 1636, 1637?
Zie ook: films nrs. 3698-3699, inv. nrs. 462-464.
- 4913710** Resolutieboek van gouverneur A. Gijssels gedurende zijn bestuur op Ambon, 1631 mei 27 - 1634 juni 3

- 492-4933711** Resoluties van de gouverneur-generaal Van Diemen en raden van Indië, 1636 januari 1 - 1637 maart 20
- 4933711** [Resoluties van de gouverneur-commandant A. Gijsels betreffende de retourreis aan boord van het schip "Wezel", 1638 maart en april]
- 4943711** Missiven aan de gouverneur-generaal en raden van Indië, residerende in Batavia, 1643 september 20 - 1637 maart 20
- 4953712** Kopieën van contracten van de bewindhebbers van de VOC diverse prinsen-potentaten, beginnende, Memories van diverse kleden, getrokken op diverse plaatsen. Memorie om correspondentie over land op Indië te houden door 4 personen over 2 verschillende wegen. Reis van Gamron naar Aleppo. Beschrijving van de voornaamste grote steden, dorpen en vlekken, gelegen in diverse koninkrijken welke men passeert van Golconda naar Aleppo over land, opgesteld door reizigers. Beschrijving van Jeruzalem. Informatie over de staat van de Molukken. Kopieën van brieven van Salimscha, keizer van Pegu en anderen. Reis van Vader Martino de Herrada en broeder Jeronimo Marino en hun gezelschap naar China in "van gelijke haere incompste int lant, ende wat se gesien ende gehoord hebben in den tijt van vier maenden ende sestien dagen die se daer waeren", 28 hoofdstukken. Reis van de Gardiaen (overste) Vader Petro d'Alfara met drie metgezellen van de Filipijnen naar China in Reis van Vader Martino Ignatio en zijn gezelschap naar China in 3 hoofdstukken. 160315771579.1582
- 4953712** Verhaal betreffende de komst en belevnissen van de Jezuïten in China. Brief van de provinciaal van Oost-Indië aan de generaal van de sociëteit der Jezuïeten betreffende de reis van de Jezuïeten naar China, Extract uit een brief van Vader Nicolai di Lombardia, Jezuïet, aan de generaal van de Sociëteit der Jezuïten, geschreven in Scianci in China, Tractaat betreffende de koning van China, zijn "bloetvrienden", de mandarijnen en de burgerij, door Vader Alexandro Valignan, visitator van Oost-Indië. Advies van Vader Jac. de Patoia aan Vader Louis de Gusman betreffende de inkomsten van enkele Jezuïten aan het hof van de grote koning, alsmede enige merkwaardige zaken die zij hebben waargenomen, geschreven in Peking. Berichten uit 1611, Spaanse brieven uit vertaald, Indische brieven van de koning van ternate uit vertaald. Beschrijving van de eilanden van Banda. Verhandeling (negotie) van de reis naar het land Mayoque of de stad Sernigauo door Nicolaas Puyck van Rotterdam als ambassadeur van de Generale Compagnie bij de keizer van Nippon of japan in Extract uit het journaal van Castercom, Notitie betreffende de slaven, ressorterende onder het comptoir Nassau en de werken welke zij verrichten, per 1587.1598.1611 - 1613, 1617 - 1620, 1609.1613 mei 20.1635 juli 20, 1635.
- 4963712** Artikel-brief, 1634 maart 2 en 1602 maart 20
- 4973712** Ordonnanties voor schepenen.

-
- 4983712** Missiven van Evert Hulst, opperkoopman op Ambon, aan verscheidene personen, 1631.
- 499a3713** [Uitrusting en monsterrollen betreffende de retourreis], [1637].
"Divarsche Fouragien".
- 499b3713** Kaarten in groter formaat van onder andere Ternate, Maggellaens, 1601 - 1627
- 5003713** Journaal of dagregister van de reis van Taiwan naar het koninkrijk Tonkin door opperkoopman Antonio van Brouckhorst met de fluitschepen "De Zwartten Beer" en de "Hillergersberg", 1646 november 25 - 1647 augustus 5
Kan, Tijdschrift van het Nederlands Aardrijkskundig Genootschap, 2e serie IV. Afd. Verslagen, p. 274.
- 3714** Briefwisseling van Herman, markgraaf van Baden met de keur Brandenburg betreffende de oprichting van een Oostindische handelscompagnie.
- Grossherzoglich Haus- und Staatarchiv. I
 - 1. Personalien: Baden-Baden
 - Herman
 - Politische Gedenkschriften 1-49
 - 46, bundel 3570

Een van de correspondenten is A. Gijssels in zijn functie van geheimraad bij de keurvorst van Brandenburg.